

Χαρακτηριστικά νευρο-απεικονιστικά ευρήματα ασθενών με νόσο COVID-19 και νευρολογικές εκδηλώσεις.

Στο περιοδικό Journal of Neuroimaging (με συντελεστή απήχησης 2,3) δημοσιεύτηκε πρόσφατα ένα άρθρο ανασκόπησης που συνοψίζει τα νευρο-απεικονιστικά ευρήματα ασθενών με νόσο COVID-19 και συνυπάρχουσες νευρολογικές εκδηλώσεις. Στη διεθνή συγγραφική ομάδα συμμετέχουν τα παρακάτω μέλη ΔΕΠ της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ: **Γεωργίος Τσιβγούλης**, Καθηγητής Νευρολογίας & Διευθυντής στη Β Νευρολογική Κλινική του ΕΚΠΑ, **Ματίλντα Παπαθανασίου**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ακτινολογίας στο Β' Εργαστήριο Ακτινολογίας του ΕΚΠΑ και ο **Σωτήριος Τσιόδρας**, Καθηγητή Λοιμωξιολογίας της Δ' Παθολογικής Κλινικής ΕΚΠΑ. Τη δημοσίευση αυτή σχολιάζουν ο Καθηγητής **Γεώργιος Τσιβγούλης** και η Νευρολόγος **Λίνα Παλαιοδήμου**.

Η εργασία αυτή αφορά τη σημαντική συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, με στόχο την παρουσίαση των νευροαπεικονιστικών ευρημάτων ασθενών με νόσο COVID-19 που εμφάνισαν νευρολογικές επιπλοκές από το Κεντρικό Νευρικό Σύστημα. Μετά από ενδελεχή έλεγχο της βιβλιογραφίας, αξιολογήθηκαν τόσο μελέτες παρατήρησης όσο και δημοσιευμένες σειρές περιστατικών, αλλά και μεμονωμένες αναφορές ασθενών.

Κατά την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, βρέθηκαν συνολικά 954 περιστατικά με νευρολογικές εκδηλώσεις σχετιζόμενες με νόσο COVID-19 που υποβλήθηκαν σε απεικονιστικό έλεγχο. Τα 660 από αυτά είχαν αναφορές σε ευρήματα μεμονωμένων ασθενών και χρησιμοποιήθηκαν σε περαιτέρω περιγραφική στατιστική ανάλυση.

Τα πλέον χαρακτηριστικά νευροαπεικονιστικά ευρήματα των ασθενών συνοψίζονται παρακάτω. Η απόφραξη μεγάλου ενδοκράνιου αγγείου αναφέρεται σχεδόν στο 60% των ασθενών με ισχαιμικό αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο (ΑΕΕ). Στους ασθενείς με αιμορραγικό ΑΕΕ, σχεδόν στο 70% των περιπτώσεων και πλέον χαρακτηριστική ήταν η εντόπιση της αιμορραγίας σε θέσεις μη τυπικές για υπερτασικής αιτιολογίας ενδοεγκεφαλική αιμορραγία όπως οι λοβοί του εγκεφάλου και της παρεγκεφαλίδας. Ιδιαίτερες θέσεις περιγράφονται επίσης και στις περιπτώσεις ύπαρξης εγκεφαλικών μικρο-αιμορραγιών σε ειδικές ακολουθίες της μαγνητικής τομογραφίας εγκεφάλου, οι οποίες στο 58,7% εντοπίζονται παραφλοιωδώς ή στο μεσολόβιο. Τέλος, σε περιπτώσεις ασθενών με συμπτώματα μηνιγγο-εγκεφαλίτιδας σχετιζόμενης με COVID-19, το 28,8% παρουσίασε απεικονιστικά ευρήματα συμβατά με αιμορραγική νεκρωτική εγκεφαλίτιδα.

Μεταξύ των ασθενών με COVID-19 και νευρολογικές εκδηλώσεις, αναφέρονται επίσης και πιο σπάνιες περιπτώσεις με θρόμβωση φλεβωδών κόλπων εγκεφάλου, σύνδρομο οπίσθιας αναστρέψιμης εγκεφαλοπάθειας, φλοιώδη υπαραχνοειδή αιμορραγία, μυελίτιδα, απομυελίνωση και κρανιακές νευρίτιδες, χωρίς ωστόσο να αναδεικνύεται κάποιο συγκεκριμένο πρότυπο νευροαπεικονιστικών ευρημάτων.

Όλα τα παραπάνω ευρήματα που προκύπτουν από τη συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας παρουσιάζονται αναλυτικά στη συγκεκριμένη εργασία, ώστε οι κλινικοί ιατροί που ασχολούνται με τη διαχείριση ασθενών με COVID-19 να μπορούν να τα αναγνωρίζουν και να τα χρησιμοποιούν στην έγκαιρη διάγνωση των νευρολογικών επιπλοκών και την περαιτέρω αντιμετώπιση των ασθενών με COVID-19.